

Ιησούς Χριστός ο πρόσφυγας Θεός

Στο θεανθρώπινο πρόσωπο του εν φυγή πρόσφυγα νηπιάσαντος Θεού Ιησού Χριστού ενσαρκώνεται και υποστασιοποιείται το πρόσωπο κάθε παιδιού-πρόσφυγα ανεξαρτήτως ενθοφυλετικής καταγωγής ή θρησκευτικής αναφοράς. Η φυγή εις Αίγυπτον του νηπίου Ιησού Χριστού για να σωθεί από την νηπιοφονική μάχαιρα της αυθαιρέτου πολιτικής εξουσίας του αρχομανούς δολοφόνου Ηρώδη ερμηνεύει διαχρονικά τον αμοραλισμό ενός απάνθρωπου και υποκριτικά ψευδεπίγραφου πολιτισμένου κόσμου απέναντι σε κάθε παιδί-πρόσφυγα.

Άραγε πόσο συμπαγές και άθραυστο μπορεί να είναι το «εωσφορικό προσωπείο» της διεθνούς κοινότητας και μάλιστα του πολυδιαφημισμένου και πολυδιακηρυγμένου λεγόμενου πολιτισμένου δυτικού κόσμου κάθε φορά που «ίσταται απαθώς» και ρεμβάζει σιωπηρώς απέναντι στο δράμα και την τραγωδία του ανθρωπίνου προσώπου κάθε πρόσφυγα και ιδιαίτατα όταν πρόκειται για μικρά παιδιά ακόμη και νήπια που βιώνουν στην απαρχή της επιγείου ζωής τους το φάσμα της του θανάτου μαχαιράς ή του αιφνιδίου θανάτου στα ύδατα

ποταμών και θαλασσών, «εν όρεσι και σπηλαίοις και ταις οπαίς της γης».

Η εικόνα και μόνο της μάνας που σπαραξικάρδια κρατά στην αγκάλη της, το βρέφος ή το νήπιο βλάστημα της υπάρξεως της για να το φυγαδεύσει και να το σώσει, αποτελεί διαχρονικά το πλέον ηχηρό και ατιμωτικό ράπισμα στους κρατούντες του αφιλόνητου και αναισθητού τούτου κόσμου, που επιθυμεί και άνευ αιδούς απαιτεί να χαρακτηρίζεται ως πολιτισμένος, όταν την ίδια ώρα που πολύ βολικά απολαμβάνει τις ανέσεις ενός άκρατου και άκριτου καταναλωτικού οργίου μέσα στην ψυχασθενική τρέλα ενός υλιστικού και εγωιστικά αυτοτροφοδοτούμενου ατομικού ευδαιμονισμού, πεθαίνουν «καθ' οδόν» βρέφη και νήπια πορευόμενα την «μακαρίαν οδόν του παραδείσου» ως άγγελοι που ζητούν και αναμένουν δικαίωση.

Κανόνας και κριτήριο του ψευδεπίγραφου αυτοτιτλοφορούμενου πολιτισμένου κόσμου στον οποίο ζούμε, είναι η στάση του σύγχρονου ανθρώπου απέναντι στα προτεταμένα χέρια και τα απεγνωσμένα μάτια των παιδιών που ζητούν βοήθεια για να ζήσουν και την ίδια ώρα ο «μακρόθυμος» άνθρωπος του δυτικού πολιτισμού εκφράζει απλόχερα λόγους «οίκτου» και αφ' υψηλού συμπαθείας για να αισθανθεί ότι έπραξε το ανθρωπιστικό ή χριστιανικό του καθήκον προκειμένου ατάραχα να καθεύδει η συνείδησή του - αν υπάρχει- τον «νήδυμον ύπνον» της συννενοχής.

Οι αθώες ψυχές των βρεφών και νηπίων και των κάθε ηλικίας παιδιών ανεξαρτήτως εθνοφυλετικής καταγωγής και θρησκείας είναι τα «άνομα λύτρα» στο βωμό γεωπολιτικών, γεωστρατηγικών, οικονομικών συμφερόντων και ιδεοληπτικών τυφλών φανατικών απολυτοποιήσεων της θρησκευτικής αλήθειας (θρησκευτικός φονταμενταλισμός) που τρέφονται από το αίμα και την πνοή κάθε καταδιωκόμενης και εκτοπισμένης προσφυγικής υπάρξεως.

Προ των πυλών κάθε έθνους και λαού, κάθε ανθρώπου, χωρίς διακρίσεις και επιλογές, προνομιακές μεταχειρίσεις και εξαιρέσεις, ίσταται η «σκιά της προσφυγιάς» για να αφανίσει το φως της ζωής. Και το φαινόμενο τούτο δεν είναι σύγχρονο αλλά «συνομήλικο με το ανθρώπινο γένος» μέσα στο διάβα του πανδαμάτορος χρόνου.

Ήδη προ των θυρών ίστανται σιωπηρώς τα Χριστούγεννα και πάλι οι «σκιές-μορφές» των προσφυγόπουλων και της δικής μας εποχής, μάς ωθούν να μνημονεύσουμε την ηχηρή γραφή του αιιδίμου Μητροπολίτου Γέροντος Χαλκηδόνας Μελίτωνος (1913-1989), η οποία ως ορθόδοξη φωνή ζώσα και διαχρονική μας ελέγχει: «...αυτός ο Χριστός που έρχεται τα Χριστούγεννα είναι «λύτрон», και είναι «λύτρον», όχι για μόνη ειδική περίπτωση, αλλά για την κάθε ειδική περίπτωση, που καλύπτει την όλη ανθρωπότητα. Έτσι, με την καταβολή λύτρων ο Λυτρωτής λυτρώνει τον άνθρωπο και έτσι έχουμε Χριστούγεννα, τα οποία τι σημαίνουν; Δόξα του Θεού, ειρήνη επάνω στη γη και ευδοκία ανάμεσα στους ανθρώπους.

Και τώρα σας ερωτώ: Έτσι γιορτάζουμε πράγματι υπαρκτικά τα Χριστούγεννα σαν χριστιανοί; Δεν περιμένω την απάντησή σας, θα την δώσω εγώ αμέσως. Διότι πιστεύω ότι είναι δική σας απάντησις, διότι είναι βγαλμένη από την πραγματικότητα της ζωής μας. Και η απάντησις είναι η εξής: Έξω από την αλήθεια και την πραγματικότητα, πολλοί μόνον συμβολικά γιορτάζουμε όλη αυτή την αληθινή χαρά των Χριστουγέννων, με δρόμους φωτόλουστους στην Ευρώπη, στην Αμερική και σε άλλους χώρους της υδρογείου, με λαμπρές σαγηνευτικές βιτρίνες και με μία απασχόληση και ένα θόρυβο φυγής από το καίριο θέμα... πρέπει αμέσως να πω, ότι μέσα σ' όλον αυτόν τον συμβολικό χριστουγεννιάτικο θόρυβό μας δεν ακούμε και λησμονούμε την φοβερή φωνή που προέρχεται από τα έγκατα της σύγχρονης πραγματικότητας, και η οποία συνοψίζεται στη λέξη «λύτρα». Τη λέξη αυτή «λύτρα», αντίκρου στο χριστουγεννιάτικο δένδρο και τον χριστουγεννιάτικο ευδαιμονισμό μας, την προβάλλει και την επαναφέρει συνεχώς

αυτή την ώρα η ωμότης, που δεν μπορούμε και δεν επιτρέπεται να την παραβλέψουμε».

Ο «πρώτος και ο έσχατος» πρόσφυγας της ιστορίας που ως αδύναμο βρέφος γεύθηκε την ψυχρή και σκληρή ωμότητα της κοσμικής εξουσίας στο πρόσωπο του ματαιόδοξου και αρχομανούς βασιλέως Ηρώδη, είναι ο Ιησούς Χριστός, ο πρόσφυγας Θεός μας, στο πρόσωπο του οποίου ενσαρκώνεται και υποστασιοποιείται το πρόσωπο κάθε παιδιού-πρόσφυγα ανεξαρτήτως εθνοφυλετικής καταγωγής ή θρησκευτικής αναφοράς.

Ο Ευαγγελιστής Λουκάς αναφερόμενος στην «φυγή εις Αίγυπτον» του Ιησού Χριστού μετά της θεομήτορος Μαρίας και του άδολου μνηστήρος Ιωσήφ ιστορεί με λιτότητα και σαφήνεια τα γεγονότα: «αναχωρησάντων δε αυτών, ιδού άγγελος Κυρίου φαίνεται κατ' όναρ τω Ιωσήφ λέγων· εγερθείς παράλαβε το παιδίον και την μητέρα αυτού, και φεύγε εις Αίγυπτον, και ίσθι εκεί έως αν είπω σοι· μέλλει γαρ Ηρώδης ζητείν το παιδίον του απολέσαι αυτό. Ο δε εγερθείς παρέλαβε το παιδίον και την μητέρα αυτού νυκτός και ανεχώρησεν εις Αίγυπτον. Και ην εκεί έως της τελευτής Ηρώδου, ίνα πληρωθή το ρηθέν υπό του Κυρίου δια του προφήτου λέγοντος· εξ Αιγύπτου εκάλεσα τον υίόν μου».

Ο Ιερός Χρυσόστομος ονομάζει την του Κυρίου «φυγή εις Αίγυπτον» ως «αποδημία και μακρά μετάσταση» προκειμένου να σωθεί από βεβαία σφαγή επειδή η μάχαιρα της εξουσίας ζητεί το αίμα ενός νηπίου, το οποίο ακόμη φέρει τα σπάργανα της γέννας του. Ο Ιησούς Χριστός γίνεται «φυγάς» και «πρόσφυγας», «απόδημος» και «ξένος» σε αλλότρια γη, γευόμενος το σκληρό και αδίστακτο πρόσωπο της κοσμικής εξουσίας, το οποίο μέχρι του τέλους της επιγείου ζωής του υπήρξε απέναντί του αδυσώπητο και αποκρουστικό. Ο νηπιόφονος Ηρώδης τρέμει και μαίνεται και μόνο στο ενδεχόμενο ότι ένα «νήπιο-Βασιλεύς», θα τον καταστήσει έκπτωτο του θρόνου. Η κοσμική εξουσία δεν ανέχεται στην ίδια γη δύο κεφαλές, δύο βασιλείς, και η αιμοβόρος ψυχή του υπό

του εωσφόρου κινούμενου άνακτος επιθυμεί το αίμα του νηπιάσαντος Θεού. Η κακουργία του Ηρώδη προκαλεί την «φυγή εις Αίγυπτον» και προσφέρει στα έθνη προς «ευαγγελισμόν» αυτών έναν «πρόσφυγα Θεό» και μάλιστα στη νηπιακή του ηλικία.

Ο Ιησούς Χριστός δέχεται την πολεμική γιατί είναι ο όντως ζωντανός και αληθής Θεός και σωτήρας, ο όντως Βασιλεύς των ψυχών και των σωμάτων. Η κοσμική εξουσία δεν πολεμά τους νεκρούς, αλλά τους ζωντανούς και ο Βασιλεύς Ιησούς είναι το «αγκάθι» για τον ματαιόδοξο Ηρώδη, που διαπράττει ασεβώς «ύβρη» ενώπιον Θεού και ανθρώπων ζητώντας την ψυχή ενός αθώου νηπίου για να επιβεβαιώσει τη μάταιη εξουσία και κυριαρχία του.

Για τον Ιησού Χριστό η γη της Επαγγελίας, η πατρώα γη, αποδεικνύεται αφιλόξενη, «άξενη» και άφιλη, ενώ η αλλότρια γη της Αιγύπτου ως ξένη γη καθίσταται όντως φιλόξενη αφού η «ξενία» προς τον απόδημο πρόσφυγα Κύριο αποτέλεσε όρο επιβίωσης. Η προσφυγιά είναι πολλαπλασίως επώδυνη για κάθε άνθρωπο και ιδιαίτερα για ένα παιδί όταν η πατρώα γη είναι εχθρική και αφιλάνθρωπη, οπότε και τα παιδιά της αναγκάζονται να πορευθούν την οδό της αναζήτησης νέας πατρίδας. Φαντάζει δε ως τραγική ειρωνεία το γεγονός της φυγής του Ιησού, ο οποίος έδωσε στο λαό του Ισραήλ τη γη της επαγγελίας για να ζήσει και να μεγαλουργήσει, αλλά ο ίδιος ως ο νηπιάσας Θεός διωκόμενος από τον εξουσιομανή Ηρώδη μένει «ανέστιος και άπατρις», «απόδημος και εκτοπισμένος» Θεός. Ενσαρκώθηκε για να καταστήσει τους ανθρώπους εν αγάπη αδελφούς και τη γη ως κοινή Πατρίδα Ειρήνης και Ευδοκίας, αλλά ο ίδιος από τις πρώτες ημέρες της επιγείου ζωής του υπέμεινε το «άξενον» των ανθρώπων και μάλιστα της γενέτειρας γης του. Ο Ιερός Χρυσόστομος λαμβάνοντας αφορμή από το γεγονός της του Κυρίου φυγής εις Αίγυπτον διδάσκει διαχρονικά στο πλήρωμα της εκκλησίας: «Και έτερον εντεύθεν παιδευόμεθα... Ποίον δη τούτο; Το εκ προοιμίων πειρασμούς προσδοκάν και επιβουλάς. Όρα γουν από των σπαργάνων ευθέως τούτο γενόμενον και γαρ τεχθέντος αυτού

και τύραννος μαίνεται, και φυγή και μετάστασις γίνεται προς την υπερορίαν... Ίνα συ ταύτα ακούων, όταν καταξιωθής διακονήσασθαί τινι πνευματικώ πράγματι, είτα ίδης σαυτόν πάσχοντα τα ανήκεστα και μυρίους υπομένοντα κινδύνους, μη διαταραχθής μηδέ είπησ... αλλά φέρης πάντα γενναίως». Η του Κυρίου προσφυγική αποδημία αποτελεί ένα διαχρονικό ράπισμα απέναντι σε κάθε κοσμική εξουσία όπου γης που γεννά πρόσφυγες, αλλά και κανόνα-κριτήριο της δικής μας στάσεως έναντι αυτών.

Καθώς τα μάτια μας αντικρίζουν κατά καιρούς διάφορες παλαιές και σπάνιες ιστορικές φωτογραφίες, στις οποίες απεικονίζονται τα καραβάνια των όπου γης προσφύγων κάτω από τη βροχή, το χιόνι ή τον καύσωνα, σε βραχώδη και δύσβατα μονοπάτια, σε λασπωμένους δρόμους, σε ερήμους, σε ποτάμια, λίμνες και θάλασσες μέσα σε βάρκες-φέρετρα και σαπιοκάραβα, ανακαλούνται ταυτόχρονα στη μνήμη μας παρόμοιες τραγικές εικόνες με τους όπου γης πρόσφυγες των ημερών μας όταν μανάδες με τα βρέφη και τα νήπια στην αγκαλιά πορεύονται «οδόν μαρτυρίου» ή θρηνούν απεγνωσμένα τα νεκρά παιδιά τους, τα οποία ξεβράζει η θάλασσα. Η δοκιμασία του πρόσφυγα όπου γης, ανεξαρτήτως εθνοφυλετικής καταγωγής ή θρησκευτικής αναφοράς, είναι «πόνος μαρτυρίου» και ανακαλεί στη μνήμη μας τον «πρόσφυγα νηπιάσαντα Θεό μας», τον «πρώτο και έσχατο πρόσφυγα» Ιησού Χριστό στο πρόσωπο του οποίου αντικατοπτρίζονται τα δακρυσμένα μάτια με το αθώο και απεγνωσμένο βλέμμα των μικρών παιδιών που βιώνουν τον αμοραλισμό, την απανθρωπιά και παλιανθρωπιά των λεγομένων ισχυρών της γης, οι οποίοι ίστανται αναίσθητα απαθείς ενώπιον της τραγικότητας της ζωής των παιδιών αυτών και όταν εκφέρουν λόγο με βαρύγδουπες εκφράσεις συμπαθείας για να αποκρύψουν ταυτόχρονα τις δικές τους ευθύνες στην πρόκληση των προσφυγικών ροών όπου γης, αποκαλύπτουν το αποκρουστικό υποκριτικό προσωπείο της κοσμικής εξουσίας. Όσο όμως και αν αποκρύπτουν το ανθρωποκτόνο και κτηνώδες πρόσωπό τους πίσω από το πλέον συμπαγές και άθραυστο προσωπείο τους, εντούτοις η εικόνα

ενός νεκρού βρέφους ή νηπίου, εν τέλει, κάθε παιδιού, που η θάλασσα δέχεται ως κοιμητήριο στα έγκατά της ή αποβάλλει ως άψυχες σανίδες, όταν ο θάνατος κόβει την προσφυγική μαρτυρική οδό για σωτηρία και επιβίωση, τότε θρυμματίζεται και το πλέον ανθεκτικό υποκριτικό προσωπίο τους και αποκαλύπτεται «γυμνή η αλήθεια» των κριμάτων τους.

Η ευθύνη ενώπιον Θεού και ανθρώπων της κοσμικής εξουσίας για τις αυθαιρεσίες της απέναντι στους λαούς είναι διαχρονικά δεδομένη, όπως εξάλλου έχει καταγραφεί αψευδώς και για το πρόσωπο του νηπιόφονου Ηρώδη. Ο αοίδιμος λόγιος Μητροπολίτης Γέρων Χαλκηδόνας Μελίτων αναφερόμενος στο έγκλημα του αιμοβόρου Ηρώδη ως εκφραστή της αυθαιρέτου και ανάρχου κοσμικής αρχής γράφει χαρακτηριστικά: «Λοιπόν, έρχομαι όχι στο εξωραϊσμένο, αλλά στο σκληρό χριστουγεννιάτικο κλίμα. Αυτή την ειδυλλιακή για μας νύκτα των Χριστουγέννων, γύρω από τη γραφική εικόνα της Βηθλεέμ και το βρέφος Ιησού, όπως λέγει η Γραφική παράδοση, ο Ηρώδης έσφαξε δεκατέσσερις χιλιάδες παιδιά, ομήρους, σαν λύτρα απέναντι σ' Αυτόν που ερχόταν σαν «λύτρον αντί πολλών». Ο Ηρώδης δεν ήταν αναρχικός, ούτε τρομοκράτης, ούτε πειρατής υπό οιαδήποτε μορφήν. Ο Ηρώδης ήτο η Αρχή. Όμως, στην τελευταία ανάλυσί του ήταν η αναρχία της Αρχής. Και έτσι, πολλές φορές στην ιστορία η αναρχία της Αρχής γίνεται η αρχή της αναρχίας».

Στο πρόσωπο του πρόσφυγα Θεού μας Ιησού Χριστού και στα πρόσωπα των ανά τους αιώνες προσφύγων που ίστανται «εις τόπον και τύπον του πρόσφυγα νηπίου Χριστού», αλλά ιδιαίτερα στα αγγελικά πρόσωπα των βρεφών που είτε ως αποδημητικά πουλιά βιώνουν την «στενήν και τεθλημμένην οδόν» της προσφυγικής δοκιμασίας είτε βλέπουν το φως της ζωής «καθ' οδόν», όπως συνέβη και στην περίπτωση του ενσαρκωθέντος και νηπιάσαντος πρόσφυγα Θεού Ιησού Χριστού από της γεννήσεώς του και έως του μαρτυρικού σταυρικού θανάτου του, επαληθεύεται το γραφέν στο κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο: «Επείνασα γαρ και ουκ εδώκατέ μοι φαγείν, εδίψησα και ουκ εποίησατέ με, ξένος ήμην και ου

συνηγάγετέ με, γυμνός και ου περιεβάλετέ με, ασθενής και εν φυλακή και ουκ επεσκεψασθέ με» (ΜΘ.25, 42-43). Στους λόγους αυτούς του θεανθρώπου Ιησού Χριστού γεννάται ευλόγως το ερώτημα ποίος και με πόσο ψυχικό σθένος ή αναισθησία θα μπορούσε διαχρονικά να απαντήσει;

Ο Μονογενής Υιός και Λόγος του Θεού κατέρχεται στη γη και γεννάται ως ξένος ανάμεσα σε ξένους και πορεύεται ως πρόσφυγας Θεός σε ξένη γη γευόμενος το «άξενον» και «αφιλόξενον» της πατρώας γης. Τη Μεγάλη και Αγία νύχτα της Γεννήσεώς του φιλοξενείται στον στάβλο του σπηλαίου αποξενωμένος από τους αφιλόξενους λοιπούς κατοίκους της Βηθλεέμ και δεχόμενος μόνο τη φιλοξενία των «αλόγων κτηνών». Και πάλι νύκτα υπό τον έναστρο ουρανό και φιλοξενούμενος στη ζεστή αγκαλιά της θεομήτορος Μαρίας, η οποία επιβαίνει στο υπάκουο γαϊδουράκι, και με παρόντα τον φιλόθεο μνήστορα Ιωσήφ πορεύεται φέροντας ακόμη τα σπάργανα της νηπιότητός του στην ξένη γη ως ο «Μεγάλος ξένος εν ξένοις». Αυτή την «άξενη πορεία» που διασώζει η βυζαντινή αγιογραφία σε πολλές εικόνες με τις οποίες γενεές γενεών ανά τους αιώνες γαλουχήθηκαν και ανετράφησαν πνευματικώς, καλείται και σήμερα η Ορθόδοξη Εκκλησία να αναστήσει μέσα στις καρδιές των σύγχρονων εγωκεντρικών, φίλαυτων και ατομικιστών ανθρώπων προκειμένου να βιώσουν το «παράδοξον και ξένον μυστήριο» της θείας ενσαρκώσεως του ξένου και πρόσφυγα Θεού μας Ιησού Χριστού.

Υ.Γ.: Αφιερύονται ιδία χειρί στα «Ιερά Πρόσωπα» των προσφύγων όπου γης και δη των αθώων μικρών παιδιών που θυσιάζονται αδίκως στο βωμό των ανίερων συμφερόντων, τα οποία μηχανεύονται και επιδιώκουν ως «άλλος Ηρώδης» οι σύγχρονοι νηπιοφόνοι.